

— brez haska. Samo v prvem letu je zapravilo bankino vodstvo 135.000 fl.; 4. nesloga in razprtija med slovenskimi narodnjaki, ki je takrat besno in pogubno rasajala po Slovenskem. Nekateri so banko hvalili na nos na vrat, drugi grajali na njej vsako stvar, vsi pa celo podvzetje spravljali ob potrebno zaupanje pri občinstvo. Prvi so požirali kamele, drugi precejali mušice, prav resnice pa ljudem nihče ni hotel razkriti. Na Štajerskem smo prebirali liste oboje stranke, a nihče ni vedel, pri čem da je, vsi pa smo slutili in se bali, da hodi banka rakovo pot, čeravno nismo vedeli zakaj? 5) občna nezaupnost v obstanek banke Slovenije, ki se je čedalje bolj razširil in vsako uspešno delovanje oviral. Ta uzrok se zamore edino le odstraniti z novim doplačilom in dobrim vodstvom banke. Sedanje novo vodstvo je res boljše od prvega, ali pa bodo tudi delničarji zopet hotli v žep segniti, to bo izredni zbor vseh delničarjev meseca julija pokazal; 6. izredne nesreče po ognju, posebno na Ogerskem in Českem. Zavarovancem mora banka izplačati 63.000 fl., vplačana zavarovalnina pa znaša samo 31.000 fl., tedaj ima banka 33.000 fl. izgube. Plačilo uradnikov je lani znašalo 36.000 fl. „Novice“ objavljajo sledeče poročilo bankinega tajnika: „pri banki je bilo zavarovanega blaga za 6½ milijona gld.; škod pa je bilo za 64.000 gld., vplačane zavarovalnine (premije) pa le 31.000 gold. Stroški gospodarstva so znašali lansko leto 15.000 gld., plače uradnikov 21.000 gld., tedaj vsega skupaj 36.000 gld. Po vsem tem je bilo izgube v ognjenem oddelku 39.736 gld., v oddelku za zavarovanje življenja pa 1571 fl., kar je razvidno iz sledeče sestave bilance:

Oddelek ogenj ima aktiva: Doplačilo za 2337 delnic po 45 % ali 90 fl. na vsako delnico, ker je dozdaj še le 55 % vplačanih, 210.330 fl. gotovina v blagajnici 1759 fl. 37 kr., ustanovni stroški 45.908 gold. 47 kr. (!), kurzni razloček 30.418 fl. 92 kr., organizacijski stroški 35.841 fl. 6 kr., vrednost dveh hiš 57.000 gld., vrednost pisarniške priprave 9616 fl. 99 kr., vrednost tablice 6020 fl. 30 kr., zavarovalne menjice 284.852 fl. 75 kr., račun menjic 7662 fl. 38 kr., tirjatev pri zastopnikih 70.746 fl. 21 kr. tirjatve pri zavarovalnicah 7642 fl. 30 kr., tirjatve pri delničarjih 1311 fl., razni upniki 18.345 fl., 14 kr., izguba 39.736 fl. 27 kr.

Pasiva znašajo: delnična glavica 2337 delnic po 200 fl. je 467.400 fl., zemljiščino vknjiženi dolg 10.300 fl., neizplačani kuponi 654 fl. 22 kr., premijna reserva v gotovini 36.504 fl. 51 kr., v menjicah 284.852 fl. 75 kr., reserva v škodah 24.000 fl., prenesek iz računa oddelka življenja 379 fl. 76 kr., račun dvomljivih dohodkov 3000 fl.; skupaj 827.091 fl. 20 kr.

Oddelek življenje kaže kot aktiva: ustanovni stroški 9910 fl. 6 kr., organizacijski stroški 883 fl. 49 kr., imetje pri zastopnikih 16.742 fl., prinesek iz ra-

čuna ognja na račun življenja, izguba 1571 fl. 71 kr. Pasiva: imetje podedovanskih družabnikov z obresti 9822 fl. 22 kr., premijna reserva 2497 fl. 17 kr., razni upniki 17.166 fl. 95 kr., skupaj 29.487 fl. 34 kr.

Iz tega poročila je še na srečo razvidno, da je stanje banke Slovenije menj slabo, kakor smo se že po pravici bali in da se zamore rešiti vse podvzetje, ako delničarji privolijo novemu vplačevanju!

Cerkvene zadeve.

Tridesetletnica papeževanja sv. Očeta Pija IX. se je po celem svetu pri vernih Katoličanih radostno in kder je le mogoče bilo slovesno obhajala. Iz Nemškega je baron Loč prišel s 106 romarji v Rim slavnemu pastirju čestitat in poklanjat se.

Bretislavski škof so zaradi grde „kulturne borbe“ prisiljeni bili del svoje škofije v pruske Sleziji zapustiti in se na Avstrijsko umakniti. Semkaj je na duhovo za njimi prišlo 4000 pruskih mladenčev in deklet, da so iz rok svojega pregnanega pastirja prejeli na tuji zemlji sv. birmo, ker jim je to doma zabranjeno.

Tirolci so ob času strašne francoske vojske l. 1796 in l. 1809 pod vodstvom Andreja Hoferja sebe in celo deželo izročili v varstvo presvetemu Sreču Jezusovemu. Vsako leto ponavljajo slovesno ovo izročitev v Botzen. Tudi letos se v ta namen za 23. juni delajo velike priprave. Sedanji Tirolci so vredni nasledniki slavnih svojih očetov in prepričani, da bodo s pomočjo Sreča Jezusovega odbili vse napade na samostalnost svoje dežele in na versko, katoliško edinost jenihih prebivalcev.

Minister Stremajer namisli že v prihodnji seji državnega zbora predložiti načrt nove postave o izboljšanju duhovniške plače, o uredjenju župnij in patronaških zadev.

Čč. gg. dekani lavantinske škofije, zbrani zaradi nakupa nove hiše za naš Viktorinum-Maksimilijanum so vsi brez izjeme bili za nakup baron Mak. Rast-ovega poslopja, ki šteje 25 bišnih prostorov. Razun tega je še gospodarsko poslopje, vrt, njiva in 9 orolov travnika. Posestvo je ograjeno, deloma s železno ograjo; vse je v dobrem stanju. Baron zahteva sicer 44.000 fl., bo pa gotovo znatno odstopil, ker je prisiljen posestvo prodati in pol leta že išče kupca, ki bi mu brž vse izplačati zamogel.

Poročilo o odborovi seji družbe duhovnikov dne 13. junija. 1. Po §. 16, 6 dr. pravil je volil odbor zaupne može po dekanijah. Izvoljeni so čč. gg. za dekanijo: Maribor levo pobr. kanonik J. Orožen, — Stari trg dek. Fr. Bruner, — Celje župn. J. Jeraj, — Kozje dek. J. Bosina, — Dravsko polje župn. Fr. Rat, — Brašlovče dek. J. Bohine, — št. Jur na Scav-

nici dek. J. Simonič, — Konjice dek. Dr. J. Ulaga, — Velika nedelja dek. M. Fric, — Jarenina župn. Fr. Repa, — št. Lenart. dek. J. Tutek, — Marenberg dek. M. Stoklas, — Maribor dsn. pbr. župn. L. Hrg, — Šmarje dek. M. Ivanc, — Nova cerkev dek. Fr. Juvančič, — Gornji grad dek. L. Potočnik, — Ptuj beneficij J. Terstenjak, — Brežiče dek. Fr. Mikuž, Rogatec župn. A. Stanjko, — Vuzenica župn. M. Globočnik, — Zavrče dek. J. Trampuž, — Škalska dolina župn. J. Pražen, — Laško dek. A. Žuža, — Slov. Bistrica župn. A. Hajšek. Imenovani čč. gg. se s tem vljudno prosijo, da v blagor družbe volitev prevzamejo, in v smislu navedenega §. družbene namene po moči pospešujejo. 2. Družbena matica kaže, da nekteri družbeniki, ki so ročno od začetka družbi pristopili, še niso svoje dolžnosti po §. 7 zarad vplačevanja ustanovnine in letnine dopolnili. Ker pa je družba vsled §. 8, 1 po preteklih treh letih ravno zdaj začela svoje pravo delovanje, to je, delenje podpore, in ji je tedaj treba vedeti, koliko iznašajo letni porabljeni dohodki, je odbor po §. 9, 3 sklenil, po zaupnih možeh poprašati vse z vplačilom zaostale družbenike, ali je še njih volja pri družbi ostati, in v kakošnih obrokih bočejo zaostalo vplačilo opraviti. Odbor prosi zaupne može, ki bodo v kratkem dotične dopise prejeli, da rade volje ta posel opravijo in mu skrajno do 1. novembra t. l. o njegovem izidu poročajo; — enako prosi tudi gg. družbenike, naj mu ta opomin za hudo ne vzamejo, vsaj vejo, da je odbor dolžen, se po dr. pravih ravhati. 3. Odbor je imel rešiti pet prošenj za podporo. Štirim prošnikom se je dovolila podpora v skupnem znesku od 300 fr., peta prošnja pa se je odložila do prihodnje oborove seje.

V Mariboru dne 19. junija 1876.

Odbor družbe duhovnikov.

Gospodarske stvari.

Kakošni bi živinski hlevi biti morali pa niso!

Gledé stanovališč za ljudi se je v poslednjih 50 letih marsikaj pri Slovencih spremenilo in na bolje obrnilo. Ali ne da se tajiti, da imamo še dokaj neprimerno postavljenih, napačno razdeljenih, nesnažnih in nezdravih hiš ali hramov. Še bolj velja isto o stanovališčih za naše domače živali, t. j. o hlevih (štalah) za konje, goveda, svinje in kuretin; to pa ne samo pri bolj ubogih, ampak tudi pri premožnih posestnikih in graščakih. Sicer stavijo ti včasih za drage denarje nove hleve, ki so pa mnogokrat previsoki in preprostorni z napačno napravljenim prevetrovanjem, ki včasih tako nepovoljno po hlevu vleče, da se živina v njem stoječa prehladi ali na protinu zboli. Taki čerav-

no dragi hlevi so ravno tako slabi, kakor najrevniše beznice, iz ilovice sphane.

Dober in praktičen hlev za konje in goveda mora biti svetel, prisolnčen pa ne prevroč, po zimi ne prehladen in po letu ne pretopen, na dalje mora biti prostoren pa ne prevelik; treba mu je naposled še primerne prevetrovanja, da iz njega izhaja slab in vhaža zdrav zrak brez močnega vetra. Tlak mora toliko nagjen biti, da tekočine lahko in brž odtekajo a ne več, sicer postane kravam nevaren zavolj truta. Hlev ne sme od hišnega hrama preoddaljen biti in kolikor mogoče blizu gospodarskih poslopij in gnojišča stati.

Mnogo gospodarjev še je, kojim živina ne stoji v hlevih, kakor se spodobi, ampak v pravih luknjah, prepadih in brlogih brez okenj, brez tlaka, s poklinastimi stenami in nizkim s pajčevino prepreženim stropom in nesnažnimi jaslami. Kaj čunda, ako v takih temnicah in kajhah živina pogosto zboli in zbolela težko ozdravi? Zrak je napoljen s smrhljivimi plinovi, ki vhažajo iz trohnečega gnoja in iz živinskih odpadkov in ker se vrata in okna preveč zapirajo, se množi v hlev čedalje bolj plučam škodljiva oglenečeva kislina, (Kohlen-säure), kar vse skupej temveč živini škodi, ako le redko kedaj ali nikoli solnčni žarki v hlevu ne prisijejo. Uboge živali so prav za prav pomilovanje vredni jetniki! Temu se moramo tem bolj čuditi, ako pomislimo, da marsikateri kmet sicer za svojo živino vrlo skrbi in bolj nevoljuje, če se kateremu živinčetu kaj hudega pripeti, kakor če bi mu človek pri hiši zbolel. Zato je bržčas najbolj resnično, ako večji del nemarsšine pri hlevih vrzemo na — nevednost. Na tisoče gospodarjev imamo, ki še niti ne pomislijo na korist v resnici dobrega hleva s čistim zrakom in primerno snago ter se še ne zmenijo za škodljive posledke spridenega zraka v okuženem in nesnažnem hlevu.

Tri reči so potrebne, da jih umni gospodar priskrbi, ako hoče, da mu živina krepko raste in vrlo napreduje: 1. dobra, obilna klaja ali krma, ob pravem in določenem času položena, 2. telesna snaga živine in 3. svetel, prisolnčen, s zdravim zrakom previden, snažen in dovolj prostoren hlev. O tretji potrebi hočemo še sledeče povedati! Da je tudi hlevu treba solnčne svetlobe in gorkote, tega ne bodemo tukaj obširniše razlagali. Opomnimo samo na skušnjo, katera uči, da brez solnčne svetlobe in brez gorkote hira, medli in umira sleherni življenje, tako rastlinsko, kakor živalsko. Vendar kakor drugod tako je tudi pri hlevu treba oboje ohraniti v pravi meri in pravem redu. Premočna svetloba in velika toplota je tudi živinčetu v hlevu stoječemu nadležna in ga slabi. Hlev pa, ki potrebno solnčno svetlobo in potrebno gorkoto pogreša, je gotovo slab in ničvreden. Zato je bodikaj hlev, ki je postavljen na severni strani hramov ali gospodarskih poslopij, ali kateremu prizidine in drugi visoki predmeti solnce brauijo. Slabi so tudi hlevi, ki nimajo okenj, ampak samo